

Asım EKREN
Cumhuriyet Savcısı

Uygulamada **İSTİNAF CEZA** EL KİTABI

6. Baskı

İlk Derece Mahkemesinin Kesin Kararları

İstinafa Tabi Kararlar

Başvuru, Süreç ve Karar Türleri

İstinafta Duruşma

İstinafin Kesin Kararları ve Kanun Yolu: 308/A İtirazı

Temyize Tabi İstinaf Kararları

İstinafin Çelişkili Kararlarının Giderilmesi Yolu

İstinafta Sirayet, Aleyhe Bozma Yasağı

Vekâlet Ücreti Uygulamaları

Sorunlar, Tereddütler, Öneriler

FİLİZ KİTAPÇI
İSTANBUL
2025

Kasım 2025

ISBN: 978-625-5697-64-6

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com
Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanuni iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖN SÖZ

20 Temmuz 2016 tarihi itibariyle yaygın adıyla “istinaf” ama yasal tabirle “bölge adliye mahkemeleri” faaliyete geçmiştir. Böylece, ilk derece (esas) mahkemeleri ile Yargıtay’dan oluşan iki aşamalı adli yargımız üç aşamaya çıkmıştır. Bunun sonucu olarak, artık iki istisna hariç, kanun yolu itibariyle, ilk derece mahkemelerinden verilen kararlar istinaf incelemesinden geçmeden temyize gönderilemez. Böylece istinaflar, ilk derece mahkemeleri ve Yargıtay arasında köprü görevini almıştır.

Yasal değişiklik ve yeni kararların eklenmesi sonucu önemli oranda yenilenen kitabımız, daha çok uygulamaya yöneliktir. Mevzuat, Yargıtay ve istinaf ceza daireleri kararları, kısmen de doktrin incelenmiştir. Uygulamadaki sorun ve tereddütler tartışılmıştır. Yasal değişiklikler ve tüm konularla ilgili olarak çok sayıda güncel kararlar işlenmiştir.

Kitabın; hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ve diğer hukukçu meslektaşlarımıza, bu alanda yapılacak araştırma ve incelemelerde karınca kararınca da olsa bir kaynak olacağını düşünüyoruz. Tüm telif geliri tarafımızdan bağışlandığı için öğrencilere de katkı getirmesini umuyorum. Yazılmasında bana katlanma zahmetini gösteren kıymetli eşim Hülya Hanım’a ve oğlum Alihan’a, çalışmalarıyla destek veren Av. Özer Alişan EKREN’e teşekkür ediyorum. Kitabın basım, yayım ve dağıtımını üstlenen Filiz Kitabevi’ne başarılar diliyorum.

Asım EKREN

Görüş, öneri ve katkı için:

asim.ekren@adalet.gov.tr

İÇİNDEKİLER

KİTABIN ÖZETİ.....	1
--------------------	---

I. BÖLÜM

İSTİNAFIN YAPISI ve NİTELİĞİ

A) Kanun Yolu, İstinaf ve Temyiz	25
1) Nitelik Olarak Kanun Yolu İncelemesi	25
2) Nitelik Olarak İstinaf ve Temyiz İncelemesi.....	27
3) İstinaf İncelemesinin Kanun Yolu Olup Olmadığı.....	30
4) İstinaf ve Temyiz İncelemelerinin Karşılaştırılması.....	31
B) İstinafin Yapısı, Organları, Görevleri ve Teftişi	34
1) İstinafin Yapısı, Kurulması, Kaldırılması	34
2) İstinafin Organları ve Görevleri	35
a) Başkanlık ve Görevleri	35
b) Cumhuriyet Başsavcılığı ve Görevleri.....	36
b.1) Cumhuriyet Başsavcısının Görevleri	36
b.2) Cumhuriyet Savcısının Görevleri	37
c) Başkanlar Kurulu ve Görevleri	37
d) Adalet Komisyonu ve Görevleri.....	38
e) Ceza Dairesi ve Görevleri.....	38
e.1) Ceza Dairesinin Görevleri.....	38
e.2) Daire Başkanının Görevleri	39
e.3) Daire Üyesinin Görevleri	39
f) Müdürlükler	39
3) İstinafin Görevleri ve İstinafta İşbölümü	40
a) Birden Fazla Suçta Görevli Dairenin Belirlenmesi	40
b) İstinafta Görev ve Yetki Uyuşmazlığı	41
4) İstinafin Teftişi.....	42

II. BÖLÜM

İSTİNAFA BAŞVURU

A) Kanun Yoluna Gidilmesini Gerektirmeyen Hatalar	43
B) İlk Derece Mahkemesinin Kesin Kararları	44
1) İstinaf Edilemeyen İlk Derece Mahkemesi Kararları	44
2) Kesin Kararın İstinaf Edilmesi	49
3) Kesin Kararda Verilmeyen Vekâlet Ücretinin İstinafı	54
C) İstinaf Öncesi Kararların Kanun Yolu	54
D) Başvuruda Genel Kural ve Re'sen İstinaf	56
E) Başvuru Hakkına Sahip Olanlar	58
F) Başvuru Süresi, Yöntemi ve Tebliği	63
1) Elektronik İşlemler	66
2) Başka Yere (Mahkemeye) İstinaf Talebi Yapmak	67
3) Posta Yoluyla İstinafa Başvurmak	67
4) Mülhakat Yönünden İstinaf Talebi	68
5) Tutuklunun-Hükümlünün İstinaf Talebi	68
6) Tebligat, E-Tebligat ve Süre	69
7) İstinaf İçin Süre Tutum Dilekçesi Vermek	73
8) Adli Tatilde Kanun Yoluna (İstinafa) Başvurmak	74
9) İstinaf Başvurusunun Karşı Tarafa Tebliği	79
10) Tebligat Eksikliğinin İstinaf Sürecine Etkisi	81
G) Başvuru Yapılmasının Karara Etkisi ve Sonucu	82
H) Başvurudan Vazgeme ve Bunun Etkisi	83
I) Cumhuriyet Savcısının Başvurusu ve Vazgeçmesi	85
İ) Başvuruda Gerekçenin Belirtilmesi	87
J) Başvuruda Tarafın Yanılması ve Mahkemenin Yanılması	91
1) İstinaf Başvurusunda Tarafların Yanılması	91
2) İstinaf Yolunda Mahkemenin Tarafları Yanılması	92
K) İstinafta Eski Hâle Getirme ve Etkisi	95
L) Özellik Arzeden Bir Kısım Kararların İstinafı	98
1) Bir Hükümle Verilen Birden Fazla Cezanın Kanun Yolu	99
2) Hangi Cezanın İstinaf Edildiğinin Talepte Belirtilmesi	105

3) Ara Kararına Karşı İstinaf (Sair Durum).....	105
4) HAGB'ye veya Açıklanmasına Dair Kararın Kanun Yolu	106
5) Basit Yargılama Usulü ve Bu Usulle Verilen Kararın İstinafı	117
6) Koruma veya Güvenlik Tedbirine Dair Kararın İstinafı.....	123
7) Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararının İstinafı.....	126
8) Birleştirme Uyuşmazlığının İstinafta Giderilmesi.....	129
9) Önödeme-Uzlaşma Nedeniyle Verilen Düşme Kararının İstinafı	129
10) Adli Para Cezasına İlişkin Kararın İstinafı.....	130

III. BÖLÜM

İSTİNAFTA İNCELEME ve KARAR TÜRLERİ

A) Dosyanın Dairelere Dağıtılması (Tevzi Edilmesi).....	133
B) İstinafta Dosya İnceleme Aşamalarının Özeti	134
C) İstinafta Dosya İnceleme Aşamaları	136
1) İstinafta Birinci Aşama: İlk-Ön İnceleme	136
a) İlk-Ön İnceleme Unsurları	136
a.1) Yetki Unsuru.....	137
a.2) Başvuru Hakkı Unsuru.....	139
a.3) Süre Unsuru	139
a.4) Kararın Niteliği Unsuru	140
b) İlk-Ön İnceleme Zamanı ve Aşamaya Katılım	141
c) İlk-Ön İnceleme Sonucundaki Karar Türleri	142
c.1) İstinafta Yetkisizlik ve Görevsizlik Kararı.....	143
c.2) İstinaf Başvurusunun Reddi Kararı.....	146
c.3) Gönderme, İade ve Tevdi Kararları.....	148
c.3.1) Gönderme Kararı	149
c.3.2) Tevdi Kararı.....	150
c.3.3) İade Kararı	150
d) İlk-Ön İnceleme Sonucu Verilen Kararların Kanun Yolu	151
e) İstinafta İlk-Ön İnceleme Tablosu	160
2) İstinafta İkinci Aşama: Esas İnceleme ve Kovuşturma	160
a) İnceleme ve Kovuşturma Unsurları	161

a.1) Şekli Unsur	161
a.2) Maddi Unsur	161
b) İnceleme-Kovuşturma Zamanı ve Aşamaya Katılım	161
c) İnceleme-Kovuşturma Sonucundaki Karar Türleri	162
c.1) İstinaf Başvurusunun Esastan Reddi Kararı	162
c.2) Düzeltilecek İstinaf Başvurusunun Esastan Reddi Kararı	164
c.2.1) Birinci Grup Düzeltme Nedenleri	167
c.2.2) İkinci Grup Düzeltme Nedenleri	170
c.3) Hükmün Bozulması Kararı	172
c.3.1) Bozma Nedenleri	176
c.3.1.1) Birinci Grup Bozma Nedenleri (Hukuka Kesin Aykırılıklar)...	177
c.3.1.2) İkinci Grup Bozma Nedenleri	186
c.3.2) Bozma Kararına Konu Edilemeyecek Haller	189
c.3.3) Bozma Kararının Kanun Yolu Meselesi	190
c.3.4) AYM'nin Yasaya Aykırı Bozmaya Dair Hak İhlali Kararı	192
c.3.5) Bozma Kararından Sonra Dosyanın Gönderilmesi	193
c.3.6) Bozma Kararı Sonrasındaki İşlemler	193
c.4) Duruşma Hazırlığı İşlemlerine Başlanması Kararı	197
c.4.1) Duruşmadaki İstinaf Başvurusunun Esastan Reddi Kararı	199
c.4.2) Hükmün Kaldırılması Kararı	199
c.4.2.1) Hükmün Kaldırılması Kararının Duruşmasız Verilmesi	201
c.4.2.2) Hükmün Kaldırılmasından Sonra Verilebilen Kararlar	205
c.4.2.3) Hükmün Kaldırılmasından Sonraki Karar İçerikleri	209
c.4.2.3.1) İlk Derece Mahkemesi Hükmünün Gerekçe ve Unsurları ..	209
c.4.2.3.2) Duruşmadaki İstinaf Hükmünün Gerekçe ve Unsurları	214
D) Duruşma ve Duruşma Yerine Bozma Kararı	215
1) İstinaf Duruşma İçin Talepte Bulunmak	215
2) İstinaf Duruşmayı Gerektiren Hususlara Örnekler	220
3) İstinaf Duruşma Hazırlığı	221
4) İstinaf Duruşmasına Özgü Usul Hükümleri	221
5) Tarafların Duruşmaya Katılmamasının Karara Etkisi	223
6) Cumhuriyet Savcısının Duruşmaya Katılımı	224
7) Duruşma Açılması Yerine Bozma Kararının Verilmesi	225

a) Duruşma Yerine Bozma Kararı Verilmesinin Mahiyeti	227
b) Duruşma Yerine Bozma Kararı Verilmesinin Temyizi	234
c) Duruşma Yerine Bozma Kararı Verilmesine Karşı Direnme	238
d) Duruşma Yerine Bozma Kararı Verilmesinin Olası Sonuçları	240
e) AYM'nin Yasaya Aykırı Bozmaya Dair Hak İhlali Kararı	244
E) İstinaf Karar ve Hükümlerine Karşı Direnme Yasağı	249
F) İstinafta İspat-Delil Yönünden Farklılık	250
G) İki İnceleme Aşamasının Birleştirilerek Yapılması ve Sonuçları	250
H) İstinafta Müdafilik Yönünden Farklılık	252
I) İstinafta Birleştirme Kararı	252
İ) İstinafta Katılan Sıfatının Elde Edilmesi	253
J) Birden Fazla Karar Türünün Bir Hükümde Verilmesi	257
K) Gerekçesizlik ve Savunma Hakkının Kısıtlanması	259
L) Yargı Çevresinde Hâkimin Davaya Bakma Engelinin Çıkması	264
M) Kararın Diğer Sanıklara Etkisi: Sirayet	264
N) Aleyhe Bozma veya Değiştirme Yasağı	272
N) İstinaf Cezada İnceleme Aşamaları ve Karar Türleri Tablosu	279
O) İstinaf Kararlarının Kanun Yolu İnceleme Tablosu	283

IV. BÖLÜM

İSTİNAFIN KESİN KARARLARI

A) İstinafın Kesin (Temyiz Edilemeyen) Kararları	286
1) 5 Yıl ve Altındaki Hapis ile Adli Para Cezalarına Dair Kararlar	286
2) 5 Yıl veya Daha Az Hapis Cezalarını Artırmayan Kararlar	290
3) Seçenek Yaptırımlara İlişkin Kararlar	294
4) İlk Defa İstinafta Verilse Bile Kesin Olan Kararlar	294
a) İlk Defa İstinafta Verilse Bile Kesin Olan Mahkumiyet	294
b) İlk Defa İstinafta Verilse Bile Kesin HAGB'ye Dair Kararlar	297
5) Üst Sınırı 2 Yıl Hapis ve Buna Bağlı Adli Para Cezası Kararları	299
6) Adli Para Cezasını Gerektiren Suçlardaki Kararlar	302
7) Kesin Olan Bir Kısım Beraat Kararları	306
8) Eşya veya Kazanç Müsaderesine Dair Kararlar	308

9) Düşme, Cezaya Yer Olmadığı, Güvenlik Tedbiri Kararları	308
10) Koruma Tedbiri Nedeniyle Verilen Tazminat Kararları	310
B) Aynı Hükümdeki Birden Fazla Kesin Ceza veya Kararlar	311
C) İstinafin Kesin Nitelikteki Kararının Temyiz Edilmesi	312
D) İstinafin Kesin Kararına Karşı Olağanüstü Kanun Yolu: 308/A İtirazı	316
1) Şartlar ve Yöntem	319
a) Cumhuriyet Başsavcılığınca Yapılan İşlem	323
b) Ceza Dairesince Yapılan İşlem	325
c) Başkanlar Kurulunca Yapılan İşlem	325
2) Bozma Kararının 308/A. İtirazına Konu Edilmesi	326
3) Olağan İtirazla Verilen Kararın 308/A. İtirazına Konu Edilmesi	330
E) İstinafin Kesin ve Çelişkili Kararlarında Uyuşmazlığın Giderilmesi	333
1) Şartlar	334
2) Talep Yapabilenler	335
3) Talep Makamı	335
4) Talep Üzerine Yapılacak İşlem	335
5) Uyuşmazlığın Giderilmesi Kararının Bağlayıcılığı ve Olası Etkisi	336
6) Uygulama Örnekleri	338
F) İstinafin Kesin Kararına Karşı Yargılamanın Yenilenmesi	344
G) Kesin Kararda Verilmeyen Vekâlet Ücretinin Temyizi	347

V. BÖLÜM

İSTİNAFIN KESİN OLMAYAN KARARLARI

A) İstinafin (Olağan) İtiraza Tabi Kararları	349
B) Temyize Tabi Kararlar, Temyiz İstemi, Süresi ve Nedeni	350
1) Temyiz İstemi, Süresi ve Nedeni	353
2) Re'sen (Doğrudan) Temyiz	357
3) İstinafin Temyize Tabi Kararları	359
a) Beş Yıldan Fazla Hapis Cezalarına Dair Kararlar	359
b) Beş Yıl veya Daha Az Hapis Cezalarını Artıran Kararlar	360
c) İlk Defa İstinafta Verilen Kararlar	362
c.1) İlk Defa İstinafta Verilen Mahkûmiyete Dair Kararlar	362

c.2) İlk Defa İstinafta Verilen HAGB'ye Dair Kararlar	374
c.3) İlk Defa İstinafta Verilen Beraate Dair Kararlar	375
d) On Yıldan Fazla Hapis Gerektiren Suçtan Verilen Beraat Kararları	380
e) Müsadereye İlişkin Kararlar	382
f) Katalog Suçlar Nedeniyle Verilen Kararlar.....	383
f.1) İlgili Katalog Suçlar	384
f.2) Kamu Görevlisine Hakarete Dair Bir Sorun.....	385
g) Avukatın Görev Suçu Nedeniyle Verilen Kararlar	392
h) Koruma Tedbiri Nedeniyle Verilen Tazminat Kararları	393
C) Temyiz Sonrası Dosyanın Gönderileceği Mahkeme	393

VI. BÖLÜM

VEKÂLET ÜCRETİ UYGULAMALARI

A) Genel Olarak Yargılama Giderinin Niteliği	401
B) Vekalet Ücretinin Asıl Hükme Bağlılığı	404
C) Başvuruya Yalnızca Vekalet Ücretinin Konu Edilmesi.....	404
D) Davacı veya Sanık Sayısının Etkisi	405
E) İlgililerin Katılma Talebi, Mahkemenin Katılma Kararı.....	406
F) Kurum-Bakanlıkların Katılma Hallerindeki Durum	407
G) Beraat Etme Halinde Vekalet Ücreti	409
H) Mahkumiyet Halinde Vekalet Ücreti.....	410
I) Hem Beraat Hem Mahkumiyet Hallerinde Vekalet Ücreti	410
İ) Davanın Reddi Halinde Vekalet Ücreti.....	411
J) HAGB ve Açıklanması Halinde Vekalet Ücreti	412
K) Davanın Düşmesi Halinde Vekalet Ücreti.....	413
L) Özel Şartın Olması Halinde Vekalet Ücreti.....	415
M) Ek Kararla Vekalet Ücreti	415
N) İdari Para Cezasının Verilmesi Halinde Vekalet Ücreti	415
O) Dilekçe Ücreti	416
Ö) Zorunlu Müdafilikte Vekalet Ücreti	417
P) Hükümün Niteliğine Göre Vekalet Ücreti	422

SONUÇ
(İSTİNAF CEZADA SORUNLAR ve ÖNERİLERİMİZ)

A) İstinaf Cumhuriyet Başsavcılıklarına Düşen Görevler	425
B) Barolara ve/veya Avukatlara Düşen Görevler	426
C) İstinafa Gönderilecek Dosyaların Kontrollerinin Yapılması	427
D) İstinafta Dosya Birikimi ve Bunun Azaltılması.....	427
E) Tebligat Eksiklikleri, Uygulamanın Maliyeti ve Sonucu	430
F) Uygulamadaki “Tevdi, İade, Gönderme” Kararları	431
G) Yasaya Aykırı Bozma Kararlarının Fazlalığı ve Etkisi	432
H) Üye Hakim veya Daire Başkanının Karar Öncesi Raporu.....	433
I) Daire Sayısı-İkiz Daire Uygulaması	434
İ) İstinaf Talebinin Ret Edilmesi Kararı	435
J) Adli Para Cezaları.....	436
K) Olağan Üstü İtiraz Uygulaması	438
L) İtirazları İncelemeye Yetkili Başkanlar Kurulu	440
M) HAGB Kararının Düşürülmesi Uygulaması	441
N) Vekâlet Ücreti Farklılığı.....	441
O) İcra Ceza-Çek Suçu Duruşmasına C. Savcısının Katılımı	442
Ö) İlk Defa İstinafta Verilen Hükümün Re’sen Temyizi.....	443
P) İlk Defa İstinafta Verilen Tüm Hükümlerin Temyizi.....	444
R) İstinafin Çelişkili Kararlarının Giderilmesi	444
S) Bir Hükümle Verilen Birden Fazla Cezanın Kanun Yolu.....	445
Ş) Bir Hükümün Kanun Yoluna Tabi Olup Olmadığı Sorunu.....	446
T) Kamu Görevlisine Hakaret Kararının Kanun Yolu Sorunu	446
U) Avukatın Görev Suçu Nedeniyle Verilen Kararın Kanun Yolu	447

KISALTMALAR

- AAÜT:** Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi
- AYM:** Anayasa Mahkemesi
- BAM:** Bölge Adliye Mahkemesi
- İBK:** Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı
- CD:** Yargıtay Ceza Dairesi
- CGK:** Yargıtay Ceza Genel Kurulu
- CMK:** 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
- E:** Mahkeme Kararının Esas Numarası
- HAGB:** Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması
- HGK:** Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
- HD:** Yargıtay Hukuk Dairesi
- HSK:** Hakimler ve Savcılar Kurulu
- HMK:** Hukuk Usulü Muhakemesi Kanunu
- K:** Mahkeme Kararının Karar Numarası
- Md:** Yasa maddesi
- R.G:** Resmi Gazete
- S.K:** Sayılı Kanun
- TCK:** 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- Vd:** Ve devamı
- Yynv:** Yayınevi - kitabevi
- TMK:** Terörle Mücadele Kanunu